

Saħħa u sigurtà fuq siti żgħar ta' kostruzzjoni

Is-settur tal-kostruzzjoni huwa wieħed riskjuż, b'madwar 13-il haddiem minn kull 100 000 jitiflu ħajjithom waqt xogħol ta' kostruzzjoni, meta mqabbla ma' medja ta' ħamsa minn kull 100 000 fis-setturi l-oħra kollha (!). Ix-xogħol ta' kostruzzjoni jesponi wkoll lill-ħaddiema għal numru kbir ta'

problemi ta' saħħa li jvarjaw mill-asbestożi għall-uġiġħ fid-dahar, kundizzjonijiet fid-dirgħajn u fl-idejn ikkawżati mill-vibrazzjonijiet, għal ħruq ikkawżat mis-siment. Dan il-fuljett huwa biss gwida bażika u sempliċi dwar is-saħħa u s-sigurtà fil-kostruzzjoni. Għalhekk, jekk tixtieq aktar informazzjoni jew pariri dettaljati, ikkuntattja lill-Awtorità għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol jew entitajiet oħra kompetenti qabel ma tibda x-xogħol.

Qabel ma jibda x-xogħol fuq is-sit

Meta jkun hemm xi xogħol ta' kostruzzjoni, il-miżuri ta' saħħa u sigurtà għandhom jiġu maħsuba u ddisinjati, qabel, waqt u wara l-fażi tal-bini. Huwa orħos u aktar faċli jekk ir-riskji għall-ħaddiema jiġu kkontrollati qabel ma jibda x-xogħol fuq is-sit. Dan jista' jsir billi per eżempju:

- tiġi introdotta *policy* rigward xiri ta' makkinarju u għodda (per eżempju, biex jinxtrow għodod inqas storbużi u b'inqas vibrazzjonijiet);
- jiġu inkluzi rekwiżiti ta' saħħa u sigurtà fl-ispeċifikazzjonijiet ta' *tenders* (li bħala minimu għandhom jilħqu l-livelli stipulati fil-leġislazzjoni nazzjonali);
- jiġi ppjanat kif se jsir ix-xogħol biex jitnaqqas in-numru ta' ħaddiema li jkunu f'riskju li jistgħu jwegġgħu jew ikorru (per eżempju, ix-xogħol li jinvolvi ħafna storbu għandu jsir meta jkun hemm l-inqas numru ta' ħaddiema li jistgħu jiġu esposti);
- jiġu kkontrollati r-riskji qabel ma jibda l-proġett (per eżempju, billi jsir ipplanar, taħriġ, *site induction* u attivitajiet ta' manutenzjoni);
- jiddaħħlu proċeduri tajba sabiex issir konsultazzjoni u parteċipazzjoni effettiva tal-ħaddiema dwar is-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol;
- ikun aċċertat li l-persuni kollha, inkluz il-manigġers, huma mħarrġa u jistgħu jwettqu xogħolhom mingħajr riskju għas-saħħa u s-sigurtà tagħhom jew ta' ħaddiema oħra.

L-immaniġġjar tas-sit

Min jimpjega, flimkien mal-persuni li jissorveljaw il-proġett, għandhom jaħdmu flimkien u jħarsu s-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema. Dan jista' jintlaħaq billi:

- jiġu evitati r-riskji għall-ħaddiema kollha;
- issir evalwazzjoni tar-riskji li ma jistgħux jiġu evitati;

- ikun hemm kontroll mill-bidu tar-riskji;
- jintużaw miżuri kollettivi għall-ħarsien tal-ħaddiema;
- jintużaw miżuri individwali fejn m'hemmx alternattivi oħra;
- ikun hemm proċeduri ta' emerġenza;
- il-ħaddiema jiġu infurmati dwar ir-riskji li hemm preżenti u l-miżuri ta' kontroll neċessarji;
- jiġi żgurat li jingħata t-taħriġ xieraq.

Il-proċess li bih jiġu evalwati r-riskji li ma jistgħux jiġu evitati jissejjaħ evalwazzjoni tar-riskju. Dan għandu jidentifika:

- x'jista' jkun potenzjalment ta' periklu;
- min jista' jsofri xi dannu u kemm jistgħu jkunu serji d-danni;
- kemm hu probabbli li jseħħ dan id-dannu;
- l-azzjonijiet meħtieġa sabiex jiġu mnaqqsa r-riskji għall-ħaddiema;
- liema azzjonijiet għandhom jittieħdu l-ewwel.

Il-miżuri ta' kontroll għandhom jiġu attwati u għandhom ukoll isiru verifiki biex jiġi aċċertat li dawn qed jaħdmu u qed jilħqu r-rekwiżiti legali.

Perikli u riskji ewlenin

Fost il-perikli u r-riskji ewlenin li bihom wieħed jista' jitlef ħajtu, iwegġa' jew jimrad fuq sit ta' kostruzzjoni, insibu dawn:

- waqgħat mill-għoli;
- incidenti b'xi vettura;
- xokkijiet elettrici;
- tintradam waqt skavar;
- tintlaqat minn xi materjal li jaqa' mill-għoli;
- li ddaħħal fibri ta' l-asbestos man-nifs;
- uġiġħ fid-dahar sforz ta' tqandil ta' oġġetti tqal;
- kuntatt ma' sustanzi perikolużi;
- telf ta' smiġħ minħabba livell għoli ta' storbu.

Konsultazzjoni tal-ħaddiema

Barra milli hija rekwiżit legali, il-konsultazzjoni tal-ħaddiema dwar miżuri ta' saħħa u sigurtà hija wkoll mod effettiv biex jiġi aċċertat illi l-ħaddiema jkunu impenjati lejn proċeduri u titjib fis-saħħa u s-sigurtà. L-impjegati għandhom jiġu kkontrollati dwar miżuri ta' saħħa u sigurtà, kif ukoll qabel ma jiġu introdotti xi tip ta' teknoloġija jew prodotti ġodda.

Aktar informazzjoni

Dan il-fuljett sar għall-Gimġha Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol 2004. Fuljetti oħra f'din is-serje u aktar informazzjoni dwar il-kostruzzjoni jinstabu f'<http://www.osha.eu.int>. Dan is-sit ta' l-internet jiġi aġġornat u żviluppat kontinwament. Informazzjoni dwar il-leġislazzjoni ta' l-UE fil-qasam tas-saħħa u s-sigurtà tinstab f'<http://europe.osha.eu.int/legislation/>

(!) Eurostat, *Statistics in focus – population and social conditions*, Theme 3, 16/2001.

Il-lista ta' kontroll (checklist)

Din il-lista ta' kontroll fiha lista ta' mistoqsijiet dwar perikli komuni li wieħed jiltaqa' magħhom f'siti żgħar ta' kostruzzjoni. Din tista' tintuża bħala gwida bażika meta wieħed ikun qed jara jekk hemmx perikli fuq is-sit, iżda din mhux biżżejjed u m'għandhiex tintuża minflok evalwazzjoni sħiħa tar-riskju; lista qasira bħal din ma tistax tkopri l-perikli kollha (?).

Listata ta' kontroll għal azzjoni preventiva

- ✓ Is-sustanzi perikolużi fuq is-sit qegħdin jinħażnu u jintużaw sew?
- ✓ Qed jintużaw miżuri protettivi xierqa għall-prevenzjoni jew tnaqqis ta' esposizzjoni għat-trab (per eżempju ta' l-injam, siment, silika)?
- ✓ Hemm asbestos fuq is-sit?
- ✓ Il-persuni kollha fuq is-sit qed jilbsu elmu protettiv u żraben xierqa?
- ✓ Hemm mezz li bihom jista' jiġi kkontrollat riskju mingħajr l-użu ta' tagħmir personali protettiv (TPP)?
- ✓ Il-ħaddiema qed jużaw it-TPP adattat għax-xogħol tagħhom?
- ✓ Hemm tabelli u marki tas-CE korretti fuq l-impjanti, makkinarju u t-tagħmir kollu rilevanti (inkluż t-TPP)?
- ✓ Is-sit huwa magħluq b'mod li l-pubbliku ma jkunx jista' jidhol fih?
- ✓ Hemm miżuri li bihom il-membri tal-pubbliku jiġu protetti (fosthom persuni li jgħaddu minn ħdejn is-sit)?
- ✓ Kulħadd jista' jmur fuq il-lant tax-xogħol tiegħu u jaħdem mingħajr periklu? Per eżempju, hemm aċċess bla periklu għall-*scaffolding*?
- ✓ Hemm sinjali ta' sigurtà adegwati fuq is-sit (per eżempju, rotot tat-traffiku, ħaddiema awtorizzati)?
- ✓ Il-sit huwa nadif, imdawwal sewwa u mqassam tajjeb?
- ✓ Hemm faċilitajiet ta' assistenza (*welfare*) adegwati għall-ħaddiema?
- ✓ Hemm prekawzjonijiet xierqa kontra n-nar (per eżempju, ċilindri għat-tifi tan-nar, post minn fejn wieħed jista' johroġ)?
- ✓ Hemm faċilitajiet ta' l-ewwel għajjnuna?
- ✓ Ġew identifikati l-linji ta' l-elettriku eżistenti (midfuna jew fl-għoli) u hemm fis-seħħ sistemi ta' xogħol adegwati biex ma jkunx il-kawża ta' incidenti?
- ✓ Hemm prekawzjonijiet biex jiġi aċċertat li s-sistemi elettrici jinżammu f'kundizzjoni tajba?
- ✓ Il-vetturi u n-nies jinżammu separati minn xulxin?
- ✓ In-nies li jhaddmu l-vetturi u l-impjanti huma mħarrġa kif jixraq u, fejn meħtieġ, liċenzjati?
- ✓ Ir-rotot tat-traffiku jinżammu f'kundizzjoni tajba?
- ✓ Hemm spazju xieraq madwar il-vetturi għal ġarr u stivar?
- ✓ It-tagħmir tas-sigurtà tal-magni jaħdem (bħal sinjali akustiċi u lqugħ protettiv)?
- ✓ Il-lifts u l-paranki huma installati tajjeb u ċċertifikati minn persuni kompetenti?
- ✓ L-apparat u l-makkinarju tax-xogħol kollu jinżamm f'kundizzjoni tajba u bla periklu?
- ✓ *L-scaffolds* jintramaw, jiġu alterati u żarmati minn persuni kompetenti?
- ✓ *L-scaffolding* jiġi ċċekkjat perjodikament wara li jkun il-maltemp (bħal meta jagħmel riħ qawwi)?
- ✓ Hemm miżuri fis-seħħ li jzommu l-ħaddiema u l-oġġetti milli jaqgħu?
- ✓ Fejn hu possibbli, il-ġarr ta' l-oġġetti qed isir b'mod mekkaniku minflok bl-idejn?
- ✓ Fejn hu possibbli, il-materjal li jiġi fornit huwa ta' daqs u piż adegwat u b'hekk inaqqas ir-riskju ta' korriment fid-dahar?
- ✓ Il-ħaddiema ġew mgħallma u mħarrġa kif għandhom iġorru b'mod li ma jwegġgħux, per eżempju meta jgħorru l-knaten?
- ✓ Saret evalwazzjoni tar-riskju sabiex jitnaqqas ir-riskju ta' mard fid-dirgħajn (*upper limb disorders*) li huwa relatat max-xogħol (per eżempju, meta jsiru forom tal-konkrit, rinfurzar, iwweldjar jew tibjid)?
- ✓ Il-miżuri għat-tnaqqis ta' l-esposizzjoni għall-ħsejjes u l-vibrazzjoni huma kollha fis-seħħ?
- ✓ Hemm arrangamenti għas-sorveljanza tas-saħħa fejn huma meħtieġa?
- ✓ Hemm protezzjoni mill-waqqgħat kull fejn hu meħtieġ?
- ✓ Is-soqfa mhux b'saħħithom u xi partijiet tas-soqfa (bħal *skylights*) jistgħu jintgħarfu b'mod ċar?
- ✓ Il-fethiet ġew protetti b'għata fissi u mmarkati b'mod ċar biex jiġu evitati l-waqqgħat?
- ✓ Hemm mod inqas perikoluż mingħajr ma jintuża sellum biex issir biċċa xogħol (per eżempju billi jintuża tagħmir mobbli għall-aċċess)?
- ✓ L-iskavar huwa sod u protett biżżejjed li ma jikkrollax?
- ✓ Hemm protezzjoni biex il-vetturi u n-nies ma jaqgħux f'post fejn sar xi skavar?
- ✓ Issir spezzjoni regolari ta' l-iskavar minn persuna kompetenti?

(?) Għal lista ta' rekwiżiti minimi għas-saħħa u s-sigurtà għas-siti ta' kostruzzjoni, ara d-Direttiva tal-Kunsill 92/57/KEE ta' l-24 ta' Ġunju 1992 dwar l-implimentazzjoni ta' rekwiżiti minimi għas-sigurtà u s-saħħa fuq postijiet ta' kostruzzjoni temporanji jew mobbli.